

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
27006553	IES Xoán Montes	Lugo	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Educación plástica, visual e audiovisual	3º ESO	2	70

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	25
4.2. Materiais e recursos didácticos	25
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	26
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	26
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	27
6. Medidas de atención á diversidade	28
7.1. Concreción dos elementos transversais	29
7.2. Actividades complementarias	29
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	30
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	30
9. Outros apartados	31

1. Introducción

Estamos nun mundo globalizado (cada vez máis) onde a cultura e a información plástica e visual son, non só enormes e esenciais, senón na maioría dos casos o elemento central da comunicación ou da relación entre as empresas, as culturas e as persoas individuais.

A imaxe é un elemento esencial nas comunicacións actuais (correos electrónicos, páxinas web, redes sociais, televisión...), razón pola cal a aprendizaxe do seu manexo, comprensión e manipulación son esenciais; e deben ser, polo tanto, o obxectivo central da aprendizaxe dos nosos alumnos.

O noso centro é urbano e con moita diversidade de culturas, isto acentúa a importancia da imaxe e do seu manexo dadas as diferentes orixes culturais do alumnado. O noso centro deberá, nas distintas materias, dar solución ao manexo e integración deas diferentes culturas.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Comprender a importancia que tiveron no desenvolvemento do ser humano algúns exemplos seleccionados das distintas manifestacións culturais e artísticas, amosando interese polo patrimonio como parte da propia cultura, para entender como se convarten no testemuño dos valores e das convicións de cada persoa e da sociedade no seu conxunto, e para recoñecer a necesidade da súa protección e da súa conservación.	1	3			3	1-2		1
OBX2 - Explicar as producións plásticas, visuais e audiovisuais propias, comparándoas coas dos seus iguais e con algunhas das que conforman o patrimonio cultural e artístico, xustificando as opinións e tendo en conta o progreso desde a intención ata a realización, para valorar o intercambio, as experiencias compartidas e o diálogo intercultural, así como para superar estereotipos.	1				1-3	1-3		1-3
OBX3 - Analizar diferentes propostas plásticas, visuais e audiovisuais, amosando respecto e desenvolvendo a capacidade de observación e interiorización da experiencia e da satisfacción estética, para enriquecer a cultura artística individual e alimentar o imaxinario propio.	1-2			1	4	1-3		2
OBX4 - Explorar as técnicas, as linguaxes e as intencións de diferentes producións culturais e artísticas, analizando, de forma aberta e respectuosa tanto o proceso como o produto final, a súa recepción e o seu contexto, para descubrir as posibilidades que ofrecen como fonte xeradora de ideas e respostas.	2	3		1-2	3	3		2

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX5 - Realizar producións artísticas individuais ou colectivas con creatividade e imaxinación, seleccionando e aplicando ferramentas, técnicas e soportes en función da intencionalidade, para expresar a visión do mundo, as emocións e os sentimentos propios, así como para mellorar a capacidade de comunicación e desenvolver a reflexión crítica e a autoconfianza.	2				1-3-4	3		3-4
OBX6 - Apropiarse das referencias culturais e artísticas da contorna, identificando as súas singularidades, para enriquecer as creacións propias e desenvolver a identidade persoal, cultural e social.	2			1	3	1		3
OBX7 - Aplicar as técnicas, os recursos e as convencións principais das linguaxes artísticas, incorporando de forma creativa as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías, para as integrar e enriquecer o deseño e a realización dun proxecto artístico.	2-3		3	1-5		1-3		4
OBX8 - Compartir producións e manifestacións artísticas, adaptando o proxecto á intención e ás características do público destinatario, para valorar distintas oportunidades de desenvolvemento persoal.	1		2-3	3	3-5		3	4

Descrición:
3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Linguaxe visual	<p>Estamos arrodeados de IMAXES. Só temos que abrir os ollos e velaí están; mesmo as usamos para nos comunicar ou para contar cousas, formando parte da LINGUAXE VISUAL; compre entón aprender a entender as imaxes.</p> <p>Nesta unidade didáctica os alumnos aprenderán as FUNCÍONS DAS IMAXES, coñecerán diferentes tipos de imaxes moi curiosas e orixinais, como as ILUSÍONS ÓPTICAS, as IMAXES CINÉTICAS ou mesmo as FIGURAS IMPOSIBLES.</p> <p>Aprenderán un método sinxelo para facer FIGURAS IMPOSIBLES EN 3D e coñecerán a obra de catro artistas que teñen traballado con estas e</p>	14	10	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Linguaxe visual	outras imaxes nas súas composicións plásticas.	14	10	X		
2	As formas	As FORMAS. Calquera cousa ten unha forma e convén entendelas. As FORMAS teñen a súa EXPRESIVIDADE. Podemos representar un mesmo obxecto ou unha mesma idea de múltiples formas... Niso consiste a CREATIVIDADE. Neste tema os alumnos aprenderán a CLASIFICAR as formas segundo diferentes puntos de vista e aprenderán a diferenciar calquera composición plástica segundo o seu ESTILO ARTÍSTICO e iniciarán a andaina na EXPRESIVIDADE DAS FORMAS e nas súas posibilidades plásticas. Coñecerán unha técnica moi interesante, o ESTARCIDO.	14	10	X		
3	Debuxo das formas	O DEBUXO, unha das esenciais da PLÁSTICA. Aparte de practicar a cotío, para aprender a debuxar debemos coñecer a EXPRESIVIDADE DA LUZ, entender o CLAROSCURO e os TIPOS DE DEBUXOS que podemos facer. Neste tema os alumnos estudarán as CLAVES TONAIIS para entender o manexo da LUZ nunha composición pictórica. Aprenderán a diferenciar os variados matices da LUZ e do SOMBREADO e coñecerán a PRÁCTICA DO DEBUXO en dous mestres desta técnica.	15	10	X	X	
4	A cor	A COR é esencial na PLÁSTICA, é obrigado coñecela e aprender a traballar con ela. Convén coñecer os dous campos da cor: As CORES LUZ e as CORES PIGMENTO e, se cadra, profundar un chisco na INTERPRETACIÓN e no SIGNIFICADO DAS CORES. Neste tema os alumnos aprenderán cómo funcionan as CORES LUZ e as CORES PIGMENTO; aprenderán que pasa coas MESTURAS DE CORES en ambos os dous campos; mesmo coñecerán a SIMBOLOXÍA e a SICOLOXÍA DA COR e o USO SALVAXE DA COR que fixeron algúns pintores da época do FAUVISMO. Poderán coñecer a obra pictórica de catro artistas destacados no uso da cor nas súas obras plásticas e coñecerán unha técnica moi útil no traballo con cores: A ACUARELA.	14	10		X	
5	Xeometría das formas	Na PLÁSTICA hai unha parte importante de rigor, exactitude e perfección...estamos a falar da XEOMETRÍA; é importante coñecer determinados TRAZADOS XEOMÉTRICOS para, unha vez coñecidos, podelos aplicar nas nosas composicións plásticas.	14	10		X	X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
5	Xeometría das formas	Nesta unidade didáctica os alumnos aprenderán a trazar POLÍGONOS REGULARES segundo diferentes métodos; aprenderán a traballar con TANXENCIAS entre RECTAS e CIRCUNFERENCIAS. Coñecerán diferentes trazados feitos con CURVAS TANXENTES e as curvas do CONO, as CÓNICAS. Poderán coñecer a obra plástica de catro artistas para os que a XEOMETRÍA é parte fundamental nas súas composicións.	14	10		X	X
6	Xeometría das formas - 2	Na XEOMETRÍA a beleza e a perfección son elementos esenciais. PROPORCIÓN e SIMETRÍA son, en moitos casos sinónimos de BELEZA e de PERFECCIÓN e neste tema ímonos dedicar a eles. Nesta unidade didáctica tocarán coa punta dos dedos a PERFECCIÓN da PROPORCIÓN; coñecerán a PROPORCIÓN ÁUREA a máis fermosa de todas, aprenderan a traballar coas SIMETRÍAS, a SEMELLANZA e a ESCALA e coñecerán a outros catro artistas para os que a PROPORCIÓN e a XEOMETRÍA son recursos fundamentais nas súas obras.	14	10			X
7	Linguaxe audiovisual	Estamos nun mundo onde as imaxes en movemento e a LINGUAXE AUDIOVISUAL son elementos esenciais da COMUNICACIÓN, do ENTRETENIMENTO e da INFORMACIÓN. É fundamental coñecer a LINGUAXE das imaxes en movemento para entender as MENSAXES AUDIOVISUAIS e, o que inda é máis importante, ter recursos para defenderse delas. Neste tema aprenderás a LINGUAXE CINEMATOGRAFICA para entender as PELÍCULAS e coñecerás aspectos esenciais da LINGUAXE TELEVISIVA. Aprenderás a facer unha CURTAMETRAXE practicando cunha técnica moi sinxela: A STOP MOTION.	15	10			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Linguaxe visual	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Seleccionar e describir propostas plásticas, visuais e audiovisuais de diversos tipos e épocas, analizalas con curiosidade e respecto desde unha perspectiva de xénero, e incorporalas á súa cultura persoal e o seu imaxinario propio.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.	PE	49
CA1.5 - Argumentar a satisfacción producida pola recepción da arte en todas as súas formas e vertentes, compartindo con respecto impresións e emocións, e expresar a opinión persoal de forma aberta.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA2.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA2.4 - Realizar un proxecto gráfico-plástico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA3.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA3.4 - Realizar un proxecto artístico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas de creación gráfico-plástica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA4.4 - Realizar un proxecto audiovisual con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais ou audiovisuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.	TI	51
CA1.1 - Recoñecer os factores históricos e sociais que rodean as producións plásticas, visuais e audiovisuais máis relevantes, así como a súa función e a súa finalidade, e describir as súas particularidades e o seu papel como transmisoras de conceptos, valores e convicións, con interese e respecto, desde unha perspectiva de xénero.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.2 - Valorar a importancia da conservación do patrimonio cultural e artístico universal e galego a través do coñecemento e a análise guiada de obras de arte.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Analizar diversas producións artísticas e culturais, incluídas as propias e as dos seus iguais, desenvolvendo con interese unha ollada estética cara ao mundo e respectando a diversidade das expresións culturais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.6 - Explicar a súa pertenza a un contexto cultural concreto, a través da análise dos aspectos formais e dos factores sociais que determinan diversas producións culturais e artísticas actuais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA2.1 - Analizar de xeito guiado as especificidades das linguaxes de diferentes producións culturais e artísticas, establecendo conexións entre elas, e incorporalas con creatividade nas producións propias.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA2.3 - Explicar, de forma razoada, a importancia do proceso que media entre a realidade, o imaxinario e a produción, superando estereotipos e amosando un comportamento respectuoso coa diversidade cultural.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA3.1 - Recoñecer os trazos particulares de diversas técnicas e linguaxes artísticas, así como os seus procesos e resultados en función dos contextos sociais, históricos, xeográficos e tecnolóxicos, procurando e analizando a información con interese e eficacia.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA3.3 - Utilizar con creatividade referencias culturais e artísticas da contorna na elaboración de producións propias, amosando unha visión persoal.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA3.5 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións gráfico-plásticas, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, procurando as solucións e as estratexias máis adecuadas para as mellorar, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.2 - Recoñecer os trazos particulares de diversas técnicas e linguaxes visuais e audiovisuais, así como os seus procesos e resultados en función dos contextos sociais, históricos, xeográficos e tecnolóxicos, procurando e analizando a información con interese e eficacia.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.3 - Utilizar con creatividade referencias culturais e artísticas da contorna na elaboración de producións audiovisuais propias, amosando unha visión persoal.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.5 - Recoñecer os diferentes usos e as funcións das producións e das manifestacións visuais e audiovisuais, e argumentar de forma individual ou colectiva as súas conclusións acerca das oportunidades que poden xerar, cunha actitude aberta e con interese por coñecer a súa importancia na sociedade.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.6 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións audiovisuais, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, buscando as solucións e as estratexias máis adecuadas para melloralas, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os xéneros artísticos. - Manifestacións culturais e artísticas clave ao longo da historia, incluídas as contemporáneas e as pertencentes ao patrimonio local: análise dos seus aspectos formais e do seu contexto histórico. Particularidades do patrimonio artístico galego. - As formas xeométricas na arte e na contorna: xeometría na natureza, a arquitectura e o deseño de obxectos cotiáns. - Posibilidades expresivas e comunicativas dos elementos visuais: elementos básicos, forma, cor e textura. - A percepción visual. Introducción aos principios perceptivos, elementos e factores. - A composición. Conceptos de equilibrio, proporción e ritmo aplicados á organización de formas no plano e no espazo. - Técnicas básicas de expresión gráfico-plástica en dúas dimensións. Técnicas secas e húmidas. O seu uso na arte e as súas características expresivas. - O proceso creativo a través de operacións plásticas: manipular, reproducir, illar, transformar e asociar. - Imaxes visuais e audiovisuais: lectura e análise.

UD	Título da UD	Duración
2	As formas	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Seleccionar e describir propostas plásticas, visuais e audiovisuais de diversos tipos e épocas, analízalas con curiosidade e respecto desde unha perspectiva de xénero, e incorporalas á súa cultura persoal e o seu imaxinario propio.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA2.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.	PE	42

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA3.4 - Realizar un proxecto artístico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas de creación gráfico-plástica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA3.5 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións gráfico-plásticas, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, procurando as solucións e as estratexias máis adecuadas para as mellorar, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA4.4 - Realizar un proxecto audiovisual con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais ou audiovisuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA1.1 - Recoñecer os factores históricos e sociais que rodean as producións plásticas, visuais e audiovisuais máis relevantes, así como a súa función e a súa finalidade, e describir as súas particularidades e o seu papel como transmisoras de conceptos, valores e convicións, con interese e respecto, desde unha perspectiva de xénero.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.2 - Valorar a importancia da conservación do patrimonio cultural e artístico universal e galego a través do coñecemento e a análise guiada de obras de arte.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.3 - Analizar diversas producións artísticas e culturais, incluídas as propias e as dos seus iguais, desenvolvendo con interese unha ollada estética cara ao mundo e respectando a diversidade das expresións culturais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.	TI	58
CA1.5 - Argumentar a satisfacción producida pola recepción da arte en todas as súas formas e vertentes, compartindo con respecto impresións e emocións, e expresar a opinión persoal de forma aberta.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.6 - Explicar a súa pertenza a un contexto cultural concreto, a través da análise dos aspectos formais e dos factores sociais que determinan diversas producións culturais e artísticas actuais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Analizar de xeito guiado as especificidades das linguaxes de diferentes producións culturais e artísticas, establecendo conexións entre elas, e incorporalas con creatividade nas producións propias.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA2.3 - Explicar, de forma razoada, a importancia do proceso que media entre a realidade, o imaxinario e a produción, superando estereotipos e amosando un comportamento respectuoso coa diversidade cultural.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA2.4 - Realizar un proxecto gráfico-plástico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA3.1 - Recoñecer os trazos particulares de diversas técnicas e linguaxes artísticas, así como os seus procesos e resultados en función dos contextos sociais, históricos, xeográficos e tecnolóxicos, procurando e analizando a información con interese e eficacia.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA3.3 - Utilizar con creatividade referencias culturais e artísticas da contorna na elaboración de producións propias, amosando unha visión persoal.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.2 - Recoñecer os trazos particulares de diversas técnicas e linguaxes visuais e audiovisuais, así como os seus procesos e resultados en función dos contextos sociais, históricos, xeográficos e tecnolóxicos, procurando e analizando a información con interese e eficacia.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.5 - Recoñecer os diferentes usos e as funcións das producións e das manifestacións visuais e audiovisuais, e argumentar de forma individual ou colectiva as súas conclusións acerca das oportunidades que poden xerar, cunha actitude aberta e con interese por coñecer a súa importancia na sociedade.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.6 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións audiovisuais, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, buscando as solucións e as estratexias máis adecuadas para melloralas, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os xéneros artísticos. - Manifestacións culturais e artísticas clave ao longo da historia, incluídas as contemporáneas e as pertencentes ao patrimonio local: análise dos seus aspectos formais e do seu contexto histórico. Particularidades do patrimonio

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - artístico galego. - As formas xeométricas na arte e na contorna: xeometría na natureza, a arquitectura e o deseño de obxectos cotiáns. - Posibilidades expresivas e comunicativas dos elementos visuais: elementos básicos, forma, cor e textura. - A percepción visual. Introducción aos principios perceptivos, elementos e factores. - A composición. Conceptos de equilibrio, proporción e ritmo aplicados á organización de formas no plano e no espazo. - Técnicas básicas de expresión gráfico-plástica en dúas dimensións. Técnicas secas e húmidas. O seu uso na arte e as súas características expresivas. - O proceso creativo a través de operacións plásticas: manipular, reproducir, illar, transformar e asociar. - Imaxes visuais e audiovisuais: lectura e análise. - Imaxe en movemento. Características, orixe e evolución. O cine e a animación. - Técnicas básicas para a realización de producións audiovisuais sinxelas, de xeito individual ou en grupo. Experimentación en contornas virtuais de aprendizaxe.

UD	Título da UD	Duración
3	Debuxo das formas	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Seleccionar e describir propostas plásticas, visuais e audiovisuais de diversos tipos e épocas, analízalas con curiosidade e respecto desde unha perspectiva de xénero, e incorporalas á súa cultura persoal e o seu imaxinario propio.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.	PE	42
CA2.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA2.4 - Realizar un proxecto gráfico-plástico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA3.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA3.3 - Utilizar con creatividade referencias culturais e artísticas da contorna na elaboración de producións propias, amosando unha visión persoal.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Realizar un proxecto artístico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas de creación gráfico-plástica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA4.4 - Realizar un proxecto audiovisual con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais ou audiovisuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA1.1 - Recoñecer os factores históricos e sociais que rodean as producións plásticas, visuais e audiovisuais máis relevantes, así como a súa función e a súa finalidade, e describir as súas particularidades e o seu papel como transmisoras de conceptos, valores e convicións, con interese e respecto, desde unha perspectiva de xénero.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.2 - Valorar a importancia da conservación do patrimonio cultural e artístico universal e galego a través do coñecemento e a análise guiada de obras de arte.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.3 - Analizar diversas producións artísticas e culturais, incluídas as propias e as dos seus iguais, desenvolvendo con interese unha ollada estética cara ao mundo e respectando a diversidade das expresións culturais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.5 - Argumentar a satisfacción producida pola recepción da arte en todas as súas formas e vertentes, compartindo con respecto impresións e emocións, e expresar a opinión persoal de forma aberta.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.	TI	58
CA1.6 - Explicar a súa pertenza a un contexto cultural concreto, a través da análise dos aspectos formais e dos factores sociais que determinan diversas producións culturais e artísticas actuais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA2.1 - Analizar de xeito guiado as especificidades das linguaxes de diferentes producións culturais e artísticas, establecendo conexións entre elas, e incorporalas con creatividade nas producións propias.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA2.3 - Explicar, de forma razoada, a importancia do proceso que media entre a realidade, o imaxinario e a produción, superando estereotipos e amosando un comportamento respectuoso coa diversidade cultural.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Recoñecer os trazos particulares de diversas técnicas e linguaxes artísticas, así como os seus procesos e resultados en función dos contextos sociais, históricos, xeográficos e tecnolóxicos, procurando e analizando a información con interese e eficacia.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA3.5 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións gráfico-plásticas, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, procurando as solucións e as estratexias máis adecuadas para as mellorar, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.1 - Analizar de xeito guiado diversas producións visuais e audiovisuais, incluídas as propias e as dos seus iguais, desenvolvendo con interese unha ollada estética cara ao mundo e respectando a diversidade das expresións culturais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.2 - Recoñecer os trazos particulares de diversas técnicas e linguaxes visuais e audiovisuais, así como os seus procesos e resultados en función dos contextos sociais, históricos, xeográficos e tecnolóxicos, procurando e analizando a información con interese e eficacia.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.3 - Utilizar con creatividade referencias culturais e artísticas da contorna na elaboración de producións audiovisuais propias, amosando unha visión persoal.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.5 - Recoñecer os diferentes usos e as funcións das producións e das manifestacións visuais e audiovisuais, e argumentar de forma individual ou colectiva as súas conclusións acerca das oportunidades que poden xerar, cunha actitude aberta e con interese por coñecer a súa importancia na sociedade.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.6 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións audiovisuais, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, buscando as solucións e as estratexias máis adecuadas para melloralas, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os xéneros artísticos. - Manifestacións culturais e artísticas clave ao longo da historia, incluídas as contemporáneas e as pertencentes ao patrimonio local: análise dos seus aspectos formais e do seu contexto histórico. Particularidades do patrimonio artístico galego. - As formas xeométricas na arte e na contorna: xeometría na natureza, a arquitectura e o deseño de obxectos cotiáns.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Posibilidades expresivas e comunicativas dos elementos visuais: elementos básicos, forma, cor e textura. - A percepción visual. Introducción aos principios perceptivos, elementos e factores. - A composición. Conceptos de equilibrio, proporción e ritmo aplicados á organización de formas no plano e no espazo. - Técnicas básicas de expresión gráfico-plástica en dúas dimensións. Técnicas secas e húmidas. O seu uso na arte e as súas características expresivas. - Técnicas básicas de expresión gráfico-plástica en tres dimensións. O seu uso na arte e as súas características expresivas. - O proceso creativo a través de operacións plásticas: manipular, reproducir, illar, transformar e asociar. - Introducción aos sistemas de representación. Sistema diédrico: vistas. O esbozo isométrico. - Factores e etapas do proceso creativo. Elección de materiais e técnicas, realización. O esbozo. - Imaxe en movemento. Características, orixe e evolución. O cine e a animación. - Técnicas básicas para a realización de producións audiovisuais sinxelas, de xeito individual ou en grupo. Experimentación en contornas virtuais de aprendizaxe.

UD	Título da UD	Duración
4	A cor	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Seleccionar e describir propostas plásticas, visuais e audiovisuais de diversos tipos e épocas, analízalas con curiosidade e respecto desde unha perspectiva de xénero, e incorporalas á súa cultura persoal e o seu imaxinario propio.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.	PE	49
CA2.1 - Analizar de xeito guiado as especificidades das linguaxes de diferentes producións culturais e artísticas, establecendo conexións entre elas, e incorporalas con creatividade nas producións propias.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA2.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA2.4 - Realizar un proxecto gráfico-plástico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA3.3 - Utilizar con creatividade referencias culturais e artísticas da contorna na elaboración de producións propias, amosando unha visión persoal.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA3.4 - Realizar un proxecto artístico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas de creación gráfico-plástica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA1.1 - Recoñecer os factores históricos e sociais que rodean as producións plásticas, visuais e audiovisuais máis relevantes, así como a súa función e a súa finalidade, e describir as súas particularidades e o seu papel como transmisoras de conceptos, valores e convicións, con interese e respecto, desde unha perspectiva de xénero.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.2 - Valorar a importancia da conservación do patrimonio cultural e artístico universal e galego a través do coñecemento e a análise guiada de obras de arte.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.3 - Analizar diversas producións artísticas e culturais, incluídas as propias e as dos seus iguais, desenvolvendo con interese unha ollada estética cara ao mundo e respectando a diversidade das expresións culturais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.5 - Argumentar a satisfacción producida pola recepción da arte en todas as súas formas e vertentes, compartindo con respecto impresións e emocións, e expresar a opinión persoal de forma aberta.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.	TI	51
CA1.6 - Explicar a súa pertenza a un contexto cultural concreto, a través da análise dos aspectos formais e dos factores sociais que determinan diversas producións culturais e artísticas actuais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA2.3 - Explicar, de forma razoada, a importancia do proceso que media entre a realidade, o imaxinario e a produción, superando estereotipos e amosando un comportamento respectuoso coa diversidade cultural.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA3.1 - Recoñecer os trazos particulares de diversas técnicas e linguaxes artísticas, así como os seus procesos e resultados en función dos contextos sociais, históricos, xeográficos e tecnolóxicos, procurando e analizando a información con interese e eficacia.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.5 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións gráfico-plásticas, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, procurando as solucións e as estratexias máis adecuadas para as mellorar, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.1 - Analizar de xeito guiado diversas producións visuais e audiovisuais, incluídas as propias e as dos seus iguais, desenvolvendo con interese unha ollada estética cara ao mundo e respectando a diversidade das expresións culturais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.2 - Recoñecer os trazos particulares de diversas técnicas e linguaxes visuais e audiovisuais, así como os seus procesos e resultados en función dos contextos sociais, históricos, xeográficos e tecnolóxicos, procurando e analizando a información con interese e eficacia.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.5 - Recoñecer os diferentes usos e as funcións das producións e das manifestacións visuais e audiovisuais, e argumentar de forma individual ou colectiva as súas conclusións acerca das oportunidades que poden xerar, cunha actitude aberta e con interese por coñecer a súa importancia na sociedade.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os xéneros artísticos. - Manifestacións culturais e artísticas clave ao longo da historia, incluídas as contemporáneas e as pertencentes ao patrimonio local: análise dos seus aspectos formais e do seu contexto histórico. Particularidades do patrimonio artístico galego. - As formas xeométricas na arte e na contorna: xeometría na natureza, a arquitectura e o deseño de obxectos cotiáns. - Posibilidades expresivas e comunicativas dos elementos visuais: elementos básicos, forma, cor e textura. - A percepción visual. Introducción aos principios perceptivos, elementos e factores. - A composición. Conceptos de equilibrio, proporción e ritmo aplicados á organización de formas no plano e no espazo. - Técnicas básicas de expresión gráfico-plástica en dúas dimensións. Técnicas secas e húmidas. O seu uso na arte e as súas características expresivas. - O proceso creativo a través de operacións plásticas: manipular, reproducir, illar, transformar e asociar. - Imaxe en movemento. Características, orixe e evolución. O cine e a animación.

UD	Título da UD	Duración
5	Xeometría das formas	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Seleccionar e describir propostas plásticas, visuais e audiovisuais de diversos tipos e épocas, analízalas con curiosidade e respecto desde unha perspectiva de xénero, e incorporalas á súa cultura persoal e o seu imaxinario propio.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.	PE	50
CA2.1 - Analizar de xeito guiado as especificidades das linguaxes de diferentes producións culturais e artísticas, establecendo conexións entre elas, e incorporalas con creatividade nas producións propias.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA2.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA3.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA3.5 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións gráfico-plásticas, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, procurando as solucións e as estratexias máis adecuadas para as mellorar, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA1.1 - Recoñecer os factores históricos e sociais que rodean as producións plásticas, visuais e audiovisuais máis relevantes, así como a súa función e a súa finalidade, e describir as súas particularidades e o seu papel como transmisoras de conceptos, valores e convicións, con interese e respecto, desde unha perspectiva de xénero.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.	TI	50
CA1.2 - Valorar a importancia da conservación do patrimonio cultural e artístico universal e galego a través do coñecemento e a análise guiada de obras de arte.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.3 - Analizar diversas producións artísticas e culturais, incluídas as propias e as dos seus iguais, desenvolvendo con interese unha ollada estética cara ao mundo e respectando a diversidade das expresións culturais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.5 - Argumentar a satisfacción producida pola recepción da arte en todas as súas formas e vertentes, compartindo con respecto impresións e emocións, e expresar a opinión persoal de forma aberta.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.6 - Explicar a súa pertenza a un contexto cultural concreto, a través da análise dos aspectos formais e dos factores sociais que determinan diversas producións culturais e artísticas actuais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA2.3 - Explicar, de forma razoada, a importancia do proceso que media entre a realidade, o imaxinario e a produción, superando estereotipos e amosando un comportamento respectuoso coa diversidade cultural.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA3.1 - Recoñecer os trazos particulares de diversas técnicas e linguaxes artísticas, así como os seus procesos e resultados en función dos contextos sociais, históricos, xeográficos e tecnolóxicos, procurando e analizando a información con interese e eficacia.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.2 - Recoñecer os trazos particulares de diversas técnicas e linguaxes visuais e audiovisuais, así como os seus procesos e resultados en función dos contextos sociais, históricos, xeográficos e tecnolóxicos, procurando e analizando a información con interese e eficacia.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.3 - Utilizar con creatividade referencias culturais e artísticas da contorna na elaboración de producións audiovisuais propias, amosando unha visión persoal.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.5 - Recoñecer os diferentes usos e as funcións das producións e das manifestacións visuais e audiovisuais, e argumentar de forma individual ou colectiva as súas conclusións acerca das oportunidades que poden xerar, cunha actitude aberta e con interese por coñecer a súa importancia na sociedade.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os xéneros artísticos. - Manifestacións culturais e artísticas clave ao longo da historia, incluídas as contemporáneas e as pertencentes ao patrimonio local: análise dos seus aspectos formais e do seu contexto histórico. Particularidades do patrimonio artístico galego. - As formas xeométricas na arte e na contorna: xeometría na natureza, a arquitectura e o deseño de obxectos cotiáns. - A composición. Conceptos de equilibrio, proporción e ritmo aplicados á organización de formas no plano e no espazo. - Introducción aos sistemas de representación. Sistema diédrico: vistas. O esbozo isométrico.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Imaxes visuais e audiovisuais: lectura e análise. - Técnicas básicas para a realización de producións audiovisuais sinxelas, de xeito individual ou en grupo. Experimentación en contornas virtuais de aprendizaxe.

UD	Título da UD	Duración
6	Xeometría das formas - 2	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Seleccionar e describir propostas plásticas, visuais e audiovisuais de diversos tipos e épocas, analízalas con curiosidade e respecto desde unha perspectiva de xénero, e incorporalas á súa cultura persoal e o seu imaxinario propio.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.	PE	55
CA2.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA3.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA3.5 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións gráfico-plásticas, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, procurando as solucións e as estratexias máis adecuadas para as mellorar, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA4.4 - Realizar un proxecto audiovisual con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais ou audiovisuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA1.1 - Recoñecer os factores históricos e sociais que rodean as producións plásticas, visuais e audiovisuais máis relevantes, así como a súa función e a súa finalidade, e describir as súas particularidades e o seu papel como transmisoras de conceptos, valores e convicións, con interese e respecto, desde unha perspectiva de xénero.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.	TI	45
CA1.2 - Valorar a importancia da conservación do patrimonio cultural e artístico universal e galego a través do coñecemento e a análise guiada de obras de arte.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Analizar diversas producións artísticas e culturais, incluídas as propias e as dos seus iguais, desenvolvendo con interese unha ollada estética cara ao mundo e respectando a diversidade das expresións culturais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.5 - Argumentar a satisfacción producida pola recepción da arte en todas as súas formas e vertentes, compartindo con respecto impresións e emocións, e expresar a opinión persoal de forma aberta.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.6 - Explicar a súa pertenza a un contexto cultural concreto, a través da análise dos aspectos formais e dos factores sociais que determinan diversas producións culturais e artísticas actuais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA2.1 - Analizar de xeito guiado as especificidades das linguaxes de diferentes producións culturais e artísticas, establecendo conexións entre elas, e incorporalas con creatividade nas producións propias.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA2.3 - Explicar, de forma razoada, a importancia do proceso que media entre a realidade, o imaxinario e a produción, superando estereotipos e amosando un comportamento respectuoso coa diversidade cultural.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA3.1 - Recoñecer os trazos particulares de diversas técnicas e linguaxes artísticas, así como os seus procesos e resultados en función dos contextos sociais, históricos, xeográficos e tecnolóxicos, procurando e analizando a información con interese e eficacia.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.2 - Recoñecer os trazos particulares de diversas técnicas e linguaxes visuais e audiovisuais, así como os seus procesos e resultados en función dos contextos sociais, históricos, xeográficos e tecnolóxicos, procurando e analizando a información con interese e eficacia.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.5 - Recoñecer os diferentes usos e as funcións das producións e das manifestacións visuais e audiovisuais, e argumentar de forma individual ou colectiva as súas conclusións acerca das oportunidades que poden xerar, cunha actitude aberta e con interese por coñecer a súa importancia na sociedade.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os xéneros artísticos. - Manifestacións culturais e artísticas clave ao longo da historia, incluídas as contemporáneas e as pertencentes ao patrimonio local: análise dos seus aspectos formais e do seu contexto histórico. Particularidades do patrimonio artístico galego.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - As formas xeométricas na arte e na contorna: xeometría na natureza, a arquitectura e o deseño de obxectos cotiáns. - A composición. Conceptos de equilibrio, proporción e ritmo aplicados á organización de formas no plano e no espazo. - Introducción aos sistemas de representación. Sistema diédrico: vistas. O esbozo isométrico. - Imaxe en movemento. Características, orixe e evolución. O cine e a animación.

UD	Título da UD	Duración
7	Linguaxe audiovisual	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Seleccionar e describir propostas plásticas, visuais e audiovisuais de diversos tipos e épocas, analízalas con curiosidade e respecto desde unha perspectiva de xénero, e incorporalas á súa cultura persoal e o seu imaxinario propio.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.	PE	30
CA2.4 - Realizar un proxecto gráfico-plástico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA3.4 - Realizar un proxecto artístico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas de creación gráfico-plástica.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA4.4 - Realizar un proxecto audiovisual con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais ou audiovisuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas.	Facer o traballo práctico con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas na aula.		
CA1.1 - Recoñecer os factores históricos e sociais que rodean as producións plásticas, visuais e audiovisuais máis relevantes, así como a súa función e a súa finalidade, e describir as súas particularidades e o seu papel como transmisoras de conceptos, valores e convicións, con interese e respecto, desde unha perspectiva de xénero.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.	TI	70
CA1.2 - Valorar a importancia da conservación do patrimonio cultural e artístico universal e galego a través do coñecemento e a análise guiada de obras de arte.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Analizar diversas producións artísticas e culturais, incluídas as propias e as dos seus iguais, desenvolvendo con interese unha ollada estética cara ao mundo e respectando a diversidade das expresións culturais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.5 - Argumentar a satisfacción producida pola recepción da arte en todas as súas formas e vertentes, compartindo con respecto impresións e emocións, e expresar a opinión persoal de forma aberta.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA1.6 - Explicar a súa pertenza a un contexto cultural concreto, a través da análise dos aspectos formais e dos factores sociais que determinan diversas producións culturais e artísticas actuais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA2.1 - Analizar de xeito guiado as especificidades das linguaxes de diferentes producións culturais e artísticas, establecendo conexións entre elas, e incorporalas con creatividade nas producións propias.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA2.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA2.3 - Explicar, de forma razoada, a importancia do proceso que media entre a realidade, o imaxinario e a produción, superando estereotipos e amosando un comportamento respectuoso coa diversidade cultural.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA3.1 - Recoñecer os trazos particulares de diversas técnicas e linguaxes artísticas, así como os seus procesos e resultados en función dos contextos sociais, históricos, xeográficos e tecnolóxicos, procurando e analizando a información con interese e eficacia.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA3.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA3.3 - Utilizar con creatividade referencias culturais e artísticas da contorna na elaboración de producións propias, amosando unha visión persoal.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA3.5 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións gráfico-plásticas, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, procurando as solucións e as estratexias máis adecuadas para as mellorar, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Analizar de xeito guiado diversas producións visuais e audiovisuais, incluídas as propias e as dos seus iguais, desenvolvendo con interese unha ollada estética cara ao mundo e respectando a diversidade das expresións culturais.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.2 - Recoñecer os trazos particulares de diversas técnicas e linguaxes visuais e audiovisuais, así como os seus procesos e resultados en función dos contextos sociais, históricos, xeográficos e tecnolóxicos, procurando e analizando a información con interese e eficacia.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.3 - Utilizar con creatividade referencias culturais e artísticas da contorna na elaboración de producións audiovisuais propias, amosando unha visión persoal.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.5 - Recoñecer os diferentes usos e as funcións das producións e das manifestacións visuais e audiovisuais, e argumentar de forma individual ou colectiva as súas conclusións acerca das oportunidades que poden xerar, cunha actitude aberta e con interese por coñecer a súa importancia na sociedade.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		
CA4.6 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións audiovisuais, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, buscando as solucións e as estratexias máis adecuadas para melloralas, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	Traballar cos compañeiros do grupo, ler o libro de texto e traballar axeitadamente na clase.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os xéneros artísticos. - Manifestacións culturais e artísticas clave ao longo da historia, incluídas as contemporáneas e as pertencentes ao patrimonio local: análise dos seus aspectos formais e do seu contexto histórico. Particularidades do patrimonio artístico galego. - As formas xeométricas na arte e na contorna: xeometría na natureza, a arquitectura e o deseño de obxectos cotiáns. - Posibilidades expresivas e comunicativas dos elementos visuais: elementos básicos, forma, cor e textura. - A percepción visual. Introducción aos principios perceptivos, elementos e factores. - A composición. Conceptos de equilibrio, proporción e ritmo aplicados á organización de formas no plano e no espazo. - Técnicas básicas de expresión gráfico-plástica en tres dimensións. O seu uso na arte e as súas características expresivas. - O proceso creativo a través de operacións plásticas: manipular, reproducir, illar, transformar e asociar. - Factores e etapas do proceso creativo. Elección de materiais e técnicas, realización. O esbozo. - Imaxes visuais e audiovisuais: lectura e análise.

Contidos

- Imaxe en movemento. Características, orixe e evolución. O cine e a animación.
- Técnicas básicas para a realización de producións audiovisuais sinxelas, de xeito individual ou en grupo. Experimentación en contornas virtuais de aprendizaxe.

4.1. Concrecións metodolóxicas

- a) Pártese do nivel de desenvolvemento do alumno, nos seus distintos aspectos, para construír, a partir de aí, outras aprendizaxes que favorezan e melloren o devandito nivel de desenvolvemento.
- b) Sublíñase a necesidade de estimular o desenvolvemento de capacidades xerais e de competencias básicas e específicas por medio do traballo das materias.
- c) Dáse prioridade á comprensión dos contidos que se traballan fronte á súa aprendizaxe mecánica.
- e) Propíciense oportunidades para poñer en práctica os novos coñecementos, de xeito que o alumno poida comprobar o interese e a utilidade do aprendido.
- f) Foméntase a reflexión persoal sobre o realizado e a elaboración de conclusións con respecto ao que se aprendeu, de modo que o alumno poida analizar o seu progreso respecto dos seus coñecementos. Todos estes principios teñen como finalidade que os alumnos sexan, gradualmente, capaces de aprender de forma autónoma.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
O libro de texto: EDUCACIÓN PLÁSTICA E VISUAL 3ESO, de Senén Olano
Láminas en branco . Formato DIN A3 e A4. - Rotuladores de cores (12) - lápiz de cores e ceras - Lapis brando (HB-2B)
Escuadro - Cartabón - Compás - Portaminas 0,5mm - Portagomas de precisión
Aula de plástica con mesas de debuxo e mesas de traballo. - Pila de auga con billa. - Ordenador con canón para as exposicións de SUMARTE AL ARTE. - Botes de cores (gouache). - Tórculo de estampar. - Volumens xeométricos. -

O primeiro é o libro de texto da materia, que os alumnos teñen de xeito gratuito na aula virtual da materia.

O segundo é o material de plástica e debuxo artístico

O terceiro é o material de debuxo técnico e trazados xeométricos.

O cuarto é a aula e os elementos de que dispón e que resultan indispensables para a inpartición da materia.

Todo o material descrito está a disposición do alumno na aula de Plástica-Debuxo e o poderán usar cando o necesiten, seguindo as normas axeitadas de uso e mantemento. Cando un alumno estrague ou use de xeito anómalo o material da aula poderá ser privado de seu uso e deberá traer o seu propio material.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Nada máis iniciar o curso realizarase unha AVALIACIÓN INICIAL que terá dous obxectivos:

- 1.- Que o profesor vexa as destrezas e os coñecementos que o alumno ten.
- 2.- Descubrir as carencias de cada alumno.

En función do resultado da avaliación inicial e, despois da xuntanza da xunta de avaliación, deseñarase a estratexia axeitada, e personalizada para cada alumno, para potenciar as destrezas e paliar as carencias descubertas.

O profesor usará dous procedementos:

- Unha proba práctica para avaliar as destrezas, coñecementos e inquiredanzas no alumno na materia.
- A observación persoal do profesor.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	14	14	15	14	14	14	15	100
Proba escrita	49	42	42	49	50	55	30	45
Táboa de indicadores	51	58	58	51	50	45	70	55

Criterios de cualificación:

A materia de EDUCACIÓN PLÁSTICA E VISUAL é eminentemente práctica, polo tanto o corpo fundamental dela basearase no traballo do alumno na práctica das técnicas para acadar o axeitado dominio da materia. Ademais do traballo individual, os alumnos formarán ó principio de curso grupos de traballo (sempre por afinidade persoal, salvo que o profesor decida en función de circunstancias especiais reformar algún dos grupos) para preparar e expoñer os temas referidos á parte da materia referida a ARTE.

Como norma xeral non haberá exames (agás da parte de trazados xeométricos, onde se farán probas na clase, cos apuntes e o libro).

Os instrumentos nos que se baseará a avaliación de cada alumno serán os seguintes:

- TRABALLOS PRÁCTICOS desenvolvidos por cada alumno.
- TRABALLO DE GRUPO. Preparación dos temas de ARTE en cada lección.
- TRABALLO NA CLASE: Traer o material axeitado, traballar de forma precisa, comportamento e atención, trato cos compañeiros e participación .
- PREGUNTAS TEÓRICAS do libro (co libro diante) en cada unha das leccións

1.- Haberá tres avaliacións, coincidindo coas do curso xeral. A avaliación do alumno será unha nota segundo os criterios xerais marcados en cada caso pola Consellería de Educación; dita nota será a refundición de outras catro:

a. Unha nota correspondente á valoración dos traballos que o alumno faga para o desenrolo de cada tema. Esta nota será o 40% da nota da avaliación.

b. Unha nota correspondente á valoración do traballo do alumno no equipo ó que pertenza. A nota de cada alumno será individual e recollerá tanto o traballo do alumno no equipo como a asimilación persoal dos contidos e conceptos traballados. A nota persoal de cada alumno será a media aritmética entre a nota do grupo e a nota individual, sempre que esta non sexa inferior a 3. Esta nota será o 20% da nota da avaliación.

c. Unha nota correspondente á valoración do traballo do alumno na clase (traer o material, traballar axeitadamente,

interese, atención ás explicacións, etc.). Esta nota será o 20% da nota da avaliación.

d. Unha nota correspondente ás preguntas que sobre cada unha das leccións lle faga o profesor a cada alumno (cando se vexa un novo tema o profesor avisará ós alumnos previamente para que lean a lección correspondente na casa; na clase, unha vez clarexadas as dúbidas que puidese haber, o profesor preguntará ós alumnos con cadanseu libro aberto). Esta nota será o 20% da nota da avaliación.

e. Cando un alumno, polas razóns que sexan, non teña nota nalgún dos apartados b, c ou d, a porcentaxe da nota do apartado a será do 60%.

2. Será obrigatorio entregar tódolos traballos prácticos na data que, en cada caso, sinale o profesor de común acordo cos alumnos (de xeito excepcional, un traballo poderá ser entregado ó longo do día da data marcada, sempre que o profesor estime xustificada a non entrega do traballo na clase). Non entregar un traballo na data marcada implicará o suspenso na avaliación correspondente. No momento da entrega do traballo o profesor dirá ó alumno se o traballo está aprobado ou non para que, no seu caso, o alumno poida corrixilo con tempo antes da data de entrega ó final da avaliación.

3. Despois de cada avaliación (independentemente de que estea aprobada ou non) o profesor indicará a cada alumno os traballos que debe volver facer para recuperar os traballos suspensos. A data de entrega destes traballos corrixidos será a data final de entrega da avaliación seguinte.

4. No caso de que un alumno iniciara o curso despois da data oficial, o alumno realizaría os traballos necesarios (coa axuda e supervisión do profesor) para acadar o nivel axeitado ou ben faría un exame correspondente ás partes da materia non vistas.

5. A nota final será a media (valorando, no seu caso, a evolución do alumno) das notas das tres avaliacións do curso.

6. Avaliación Ordinaria.- Alumnos aprobados na media das tres avaliacións: Practicarán o debuxo a man alzada (encaixe, sombreado, debuxo a tinta e lapis) con modelos individuais ou de grupo. A valoración de estes traballos poderá mellorar a media do curso. Alumnos suspensos na media das tres avaliacións: O profesor dirá a cada alumno os traballos que debe volver a realizar (os que teña suspensos ou non entregados) en clase ou as leccións do libro que deberá ler ou os traballos de arte que deberá realizar. Todos estes traballos serán individuais e realizaranse na clase. Os criterios de cualificación serán os mesmos que se usaron durante o resto das avaliacións. Os alumnos que non acaden o aprobado, a pesar da recuperación de traballos, poderán facer un exame práctico extraordinario de unha clase de duración, no que entrarán todas as prácticas do curso. A nota do alumno será a que acade no exame, se é superior á ordinaria.

7. Cando un alumno se incorpore ó curso unha vez empezado faráselle un plan específico (que inclúa o estudo dos temas xa vistos e a realización dos traballos correspondentes), ou ben a realización dun exame desa parte da materia. Isto soamente se fará no caso de que o alumno non teña documentación escolar que xustifique a superación das avaliacións non cursadas no centro.

Criterios de recuperación:

Tódolos traballos suspensos deberán ser recuperados na seguinte avaliación e o profesor modificará a nota da avaliación coa corrección dos mesmos.

Os outras tres partes da nota non terán posibilidade de recuperación ate fin de curso na avaliación extraordinaria, onde o alumno terá a posibilidade de recuperar traballos de grupo (agora de xeito individual) e respostar de novo ás preguntas do libro de texto.

Para o alumno que non poida recuperar haberá un exame extraordinario onde entrará toda a materia con exercicios prácticos semellantes aos realizados durante o curso.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

DUNHA MATERIA DURANTE O CICLO

O alumno terá dúas opcións de recuperación da materia pendente:

1.- Vincular a materia suspensa de 3º de ESO á de 4º de ESO (no caso de que a teña elixido como optativa). Se o alumno é avaliado positivamente na materia de 4º quedará automaticamente aprobado na de 3º. No caso dun alumno de 3º de ESO coa materia pendente de 1º de ESO, se o alumno é avaliado positivamente na materia de 3º quedará automaticamente aprobado na de 1º.

2.- Seguir o procedemento marcado para a recuperación dunha materia pendente doutros ciclos ó que se fai referencia no punto seguinte.

DE MATERIAS PENDENTES DOUTROS CICLOS

- 1.- Os alumnos pendentes realizarán unha proba ordinaria a finais de curso e outra extraordinaria, na data marcada.
- 2.- O seminario de PLÁSTICA-DEBUXO propoñerá as probas mencionadas no punto anterior baseándose no currículo e os criterios de avaliación da materia (EDUCACIÓN PLÁSTICA E VISUAL de 3º E.S.O. ou de 1º E.S.O.).
- 3.- Os alumnos poderán realizar durante o curso tres traballos, co asesoramento para consulta de dúbidas e correccións, do Xefe de Seminario.
- 4.- Unha vez entregado cada traballo na data marcada, o seminario o avaliará, previa comprobación de que o mesmo foi realizado polo alumno.
- 5.- Se os tres traballos son avaliados positivamente o alumno quedará eximido de presentarse á proba (ordinaria ou extraordinaria) e terá aprobada a materia pendente.
- 6.- Se dous traballos son avaliados positivamente e un negativamente o seminario decidirá, en función da calidade dos mesmos, se o alumno debe ou non presentarse á proba final.
- 7.- Se dous traballos ou máis son avaliados negativamente o alumno deberá presentarse á proba final; pero teráselle en conta o traballo realizado.
- 8.- Na avaliación extraordinaria haberá un exame (co material de plástica-debuxo e o libro). A avaliación do alumno na convocatoria extraordinaria terá soamente en conta o resultado acadado polo alumno no devandito exame e non poderá ser superior a un 5.

6. Medidas de atención á diversidade

- 1.- A mesma definición do Proxecto Educativo e das súas concrecións curriculares constitúe unha medida de atención á diversidade. Por outro lado, o seu desenvolvemento nas programacións de aula e nas súas unidades didácticas xerará un conxunto de propostas que favorezan a adaptación aos intereses, capacidades e motivacións dos alumnos respectando sempre un traballo común de base e intención formativa global que permita a consecución das competencias básicas e dos obxectivos de cada curso e da Etapa.
- 2.- O profesor valorará a evolución de cada alumno en particular.
- 3.- Se na avaliación inicial detectárase a existencia dun alumno procedente do estranxeiro cun descoñecemento severo das dúas linguas oficiais, que lle impida o normal seguimento da materia, (e en cumprimento do indicado no circular 8/2009) seguirase co/cos alumnos o seguinte PPROGRAMA ESPECÍFICO PERSONALIZADO:
 - 3.01.- Solicitar, con carácter inmediato, que o alumno estea asistido por un intérprete na clase, cuxa misión será traducir ao alumno as explicacións do profesor e/ou do libro. Para facilitar o seu labor se poderán utilizar gravadoras ou calquera outro instrumento audiovisual que, de común acordo, consideren adecuado o profesor e o intérprete-tradutor.

Esta medida aplicarase para cada alumno (ou grupo de alumnos) en función da súa lingua materna. Se existisen dous ou máis alumnos con linguas maternas diferentes, deberán estar asistidos por intérpretes diferentes.
 - 3.02.- De non ser posible aplicar a medida anterior, facilitaranse os medios audiovisuais necesarios para gravar as clases. Estas gravacións servirán para que, cun desfasamento temporal nunca superior a 7 días, o alumno dispoña das explicacións e/ou documentos ou exercicios expostos polo profesor traducidos ao seu idioma por un tradutor habilitado pola Delegación de Educación para este labor.

Esta medida considérase como unha excepción (ao non dispor o alumno dun apoio específico na clase non podería preguntar ao profesor nin resolver as súas dúbidas no momento de producirse, impedíndolle así seguir adecuadamente o ritmo da clase), sendo unicamente admitida con carácter temporal e mentres non é posible arbitrar a solución exposta no punto 3.01.
 - 3.03.- As medidas expostas nos puntos anteriores non excluírían a asistencia do alumno ao correspondente grupo de adquisición de linguas que, no seu caso, organice o centro.
 - 3.04.- Na avaliación do alumno teranse en conta os criterios e instrumentos normais previstos na programación da materia. Dados os posibles desfasamentos temporais que o normal desenvolvemento deste programa puidese presentar, o profesor realizará (en coordinación co intérprete se fose necesario) un calendario específico para o alumno.
 - 3.05.- Como complemento ao exposto neste programa, o profesor (logo da correspondente avaliación inicial) exporá as medidas complementarias que considere necesarias para unha mellor posta en práctica ou adaptación do presente programa.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7
ET.1 - ACCIÓNS PREVISTAS DE ACORDO CO PROXECTO LECTOR	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - ACCIÓNS PREVISTAS DE ACORDO CO PLAN DE INTEGRACIÓN DAS TIC	X	X	X	X	X	X	X

Observacións:

Na materia de EDUCACIÓN PLÁSTICA E VISUAL cumpríranse as especificacións do PROXECTO LECTOR do centro.

Na materia de EDUCACIÓN PLÁSTICA E VISUAL se contribúe ó fomento da lectura coas seguintes medidas:

- Os alumnos deben ler cada unha das leccións no libro e responder ás preguntas do profesor co libro aberto. Con esta medida estase a inculcar nos alumnos a valoración da lectura comprensiva por riba da memorística.
- Os alumnos deberán buscar información para elaborar, en grupo, un traballo sobre o artista ou estilo artístico que toque en cada tema. Con esta medida foméntase, a través da lectura, a procura de información e a adquisición de estratexias axeitadas para elo.
- Cando un alumno do grupo expón o traballo do punto anterior na clase, o profesor pregunta a tódolos integrantes do grupo sobre o mesmo; de este xeito foméntase de novo a lectura comprensiva e, ademais, a capacidade de análise e de síntese do lido.

Na materia de EDUCACIÓN PLÁSTICA E VISUAL cumpríranse as especificacións do PLAN DE INTEGRACIÓN DAS TIC do centro.

Independentemente do indicado no parágrafo anterior, a materia de EDUCACIÓN PLÁSTICA E VISUAL ten, de xeito específico, as seguintes medidas de integración das TIC:

O libro de texto EDUCACIÓN PLÁSTICA E VISUAL 3ESO, do que é autor o profesor Senén Olano, estará a disposición dos alumnos na Aula Virtual da materia en formato pdf e poderá ser descargado e manexado en copia impresa ou nun dispositivo dixital polo alumno nas clases.

No traballo que os alumnos fan en grupo sobre un artista ou estilo artístico, usaran (case que de forma prioritaria) internet para a procura da información, como método máis rápido e completo na procura da información tanto escrita como gráfica.

Na exposición dos traballos de grupo os que faciamos referencia no punto anterior, as imaxes proxéctanse para toda a clase mediante un canón conectado a un ordenador.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Bibliotecas	Para a elaboración dos traballos de grupo		X	
Exposicións	Visitas a museos, salas de exposicións e eventos plástico-culturais.		X	

Observacións:

Unha das partes da materia (ARTE) é preparada polos alumnos, en grupos, fora de clase: Buscarán a información nas bibliotecas (do centro ou da cidade) ou en internet (este é o método recomendado por ser o máis rápido e de información máis ampla).

Recomendarase ós alumnos a asistencia ás exposicións de arte que se fagan na cidade así como a asistencia periódica ós museos. Se se dera o caso (número de alumnos, data, etc.) o profesor organizaría algunha saída para ver exposicións ou eventos de interese para a materia

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Entrega inicial de traballo
Preguntas individuais na exposición do traballos de grupo
Preguntas teóricas do libro de texto
Recuperación dun traballo suspenso da avaliación anterior
Observación do traballo do alumno na clase
Non ter faltas sen xustificar e chegar con puntualidade á clase

Descrición:

Como podemos ver nos SISTEMA DE CUALIFICACIÓN, a materia ten moitos e moi variados sistemas para medir, día a día, a actividade do alumno e o seu progreso de aprendizaxe; cada unha destas medidas é, ao mesmo tempo, un indicador diario do proceso de ensino e da evolución, no tempo, da aprendizaxe do alumno. Calquera desviación ou evolución negativa do proceso do alumno permitirá ao profesor tomar as decisións axeitadas.

No sentido do indicado no parágrafo anterior temos os seguintes mecanismos:

- Entregas iniciais de traballos (antes da entrega definitiva ao final da avaliación), en datas fixadas de común acordo polos alumnos e o profesor. Isto permite que o profesor faga unha avaliación previa do traballo e que o alumno poida, no seu caso, facer as modificacións correspondentes.
- Preguntas individuais dos traballos de grupo: Cando os alumnos entregan un traballo de grupo o profesor fará preguntas individuais a cada alumno do grupo, o que permitirá concretar mellor o aproveitamento de cada quen.
- Posibilidade de recuperar traballos suspensos: Ao final da avaliación o profesor dirá a cada alumno a nota que ten en cada un dos traballos prácticos. O alumno terá a posibilidade de recuperar os traballos suspensos durante a avaliación seguinte.
- A observación cotiá de cada alumno, do seu traballo e do seu comportamento. Deste xeito o profesor poderá seguir a evolución de cada alumno e, se se da o caso dunha evolución negativa, tomar as medidas oportunas para corrixir determinadas actitudes negativas: Cambio de sitio na clase, control especial ou específico, etc.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

1.- A final de curso (xuño) o Departamento de Debuxo comprobará o grao de cumprimento e exposición dos CONTIDOS previstos na programación e tomará as medidas oportunas para o futuro. No caso de que se chegara a conclusión da conveniencia de modificar algún dos CONTIDOS, METODOLOXÍA ou RECURSOS DIDÁCTICOS, se fará a correspondente modificación na programación para que xurda efecto ó curso seguinte.

2.- Cando os resultados da avaliación final de xuño na materia de EDUCACIÓN PLÁSTICA E VISUAL sexan negativos (nota inferior a 5) nunha porcentaxe de alumnos superior ó 30% do número total de alumnos matriculados na materia

e que teñan asistido a clase con regularidade durante o curso, o Departamento estudará a necesidade de facer as reformas ou adaptacións precisas da programación con vista ó curso seguinte.

2.- A comprobación dos coñecementos previos dos alumnos de EDUCACIÓN PLÁSTICA E VISUAL de 4º de ESO ó inicio de cada tema servirán, unha vez rematado o curso en xuño, para avaliar a necesidade de establecer as modificacións precisas na presente programación de EDUCACIÓN PLÁSTICA E VISUAL de 3º de ESO no caso de que sexan detectadas carencias específicas e xerais nos alumnos en algún dos temas.

9. Outros apartados